

Krystyna Przybysz

Gozdowo, pow. Sierpc

Informator Archeologiczny : badania 5, 169-170

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Około pięciu grobów zostało zniszczonych przez robotników, a szkielety wysypane na śmietnisko.

Cmentarzysko datowane na XII/XIII w. stanowi jeszcze jedno potwierdzenie, że lokowany w 1257 r. Górszów przez margrabiów brandenburskich w celu zniszczenia Santeka i przyłączenia drogą podboju ziem kasztelanii santeckiej do Marchii, objął tereny osadnictwa polskiego.

GOZDOWO; pow. Sierpe

Muzeum Mazowieckie w Płocku i
Konservator Zabytków Archeologicznych w Warszawie

Badania prowadziła mgr Krystyna Przybysz z Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Finansował WKZ w Warszawie. Drugi sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna.

Badano dwie partie stanowiska: położoną na częściowo niezniszczonej kulminacji w górza i drugą - na niewielkim stoku. Wykopaliśmy potwierdziły szerszerocenne obserwacje. Jest to niewielka osada w najwyższej położonej części, grupująca obiekty mieszkalne, niekiedy z usytuowanymi obok paleniskami, otoczonymi szerokim pasem, gdzie rozmieszczone są obiekty o charakterze produkcyjnym i magazynowym.

Odsłonięto 17 jam, w tym: 3 jamy o charakterze płytkich półsionianek: 17/71 i 28/71, silnie zniszczone, datowane bogatym materiałem ceramicznym od pocz. XII do połowy XIII w. oraz najlepiej zachowana jama 29/71, oprócz ceramiki XII-wiecznej zawierająca narzędzia; 2 noże i 3 przędliki. W wypełniku znaleziono również ułamki naczyń datowanych na IX w.

Odkryte także 3 obiekty produkcyjne: jamę 18/71 - długotrwałą; w ostatniej fazie użytkowania wbudowano w nią piec, datowana ceramika na XI-XII w. /piecowisko - XII w./; jamę 20/71 - prawie całkowicie zniszczoną, obudowaną kamieniami i prawdopodobnie jamę 16/71 dużą z bardzo głębokim paleniskiem odbiegającym od innych, odsłoniętych w obrębie osady, zawierającą bogaty materiał ceramiczny i sztyka kaściana.

Odkryte 5 jam magazynowych: 15/71, 19/71, 23/71, 24/71 i 27/71. Były one bardzo głębokie /przekraczają 3 m głębokości/, w profilu wyraźnie rozszerzające się w dolnych partiach. Zawierały różnorodny, przemieszany materiał ceramiczny i wiele kości zwierzęcych. Najciekawsza była jama 23/71, której dno wyłożone było przepalonymi kamieniami i leżącymi na nim fragmentami rozbitego naczynia i kamieniem twardym obok.

Pozostałe obiekty to są jany niewielkie, płytkie z prawie jałowym wypełniskiem i z trudnym do ustalenia charakterem.²

W czasie tegorocznych badań nie udało się znaleźć ani jednej jany pochodzącej z najmłodniejszej fazy użytkowania osady: z IX w.³; ceramika datowana na ten okres, znaleziona została w 3 różnych obiektach osady obok materiału późniejszego.⁴

Badania będą kontynuowane.

GRABOWIEC, pow.⁵ Krubieszów

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska, P.P.⁶ PKE Oddział w Lublinie

Badania prowadziła mgr M.⁷ Supryna.⁸ Finansował Wydział Kultury PWN, WKŁ w Lublinie.⁹ Pierwszy sezon badań.¹⁰ Grodzisko /IX/X - XVIII w.¹¹/¹² Grób neolityczny kultury łódzkiej.¹³

Stanowisko zwane "Górą Zankową" znajduje się na południowo-wschodnim krańcu osady Grabowiec, na wzniesieniu o trzech zboczach, którego względna wysokość wynosi ok.¹⁴ 40 m.¹⁵ Od strony wschodniej wzdłuża smokowane są fragmenty wałów i głęboka fosa.¹⁶

Na wzniesieniu istniał murek, rozebrany ostаточно w końcu XVIII w.¹⁷ Pisana jego historia sięga końca XVI wieku.¹⁸ Istniały przesłanki o de istnienia tu znacznie starszego osadnictwa.¹⁹

Wykopy splanizowane: w smokodziej, północnej i centralnej części wzgórza /wykop I, II, III/, w części wschodniej - u wylotu drogi prowadzącej na wzgórze, po wewnętrznej stronie wałów /wykop IV, założony w celu odsłonięcia ewentualnych relikwów konstrukcji bramnych/, w fosie /wykop V/ oraz na przylegających do wzgórza od wschodu polach /wykop VI/.

Najbardziej interesującym okazał się wykop I.²⁰ Pod 1,5-metrowymi nawarstwieniami z okresu funkcjonowania murku /XVI - XVIII w.²¹/ znajdowały się warstwy o miąższości 2,10 - 2,40 m, zawierające wielką ilość materiału zabytkowego, którego znaczną część odnieść należy do wieku XIII.²² Są to przede wszystkim fragmenty naczyń, niekiedy pokryte wapienną powłoką, wypalone na kolor bruno-czerwony, o bardzo silnie odgiętych na zewnętrznych brzegach, przedmioty metalowe jak groty, noże, wyroby szklane - np.²³ fragment skórnie szkiełkowanej bransolety z niebieskiego szkła.²⁴

W południowo-wschodniej części tego wykopu, na głębokości około 3,4 m. odkryto regularny, prostokątny w rzucie zarys - zapewne obiektu mieszkalnego.²⁵ Ceramikę pochodzącą z wypełnienia tego obiektu datować można najprawdopodobniej na IX/X wiek.²⁶